TO SUBSCRIBE AND RECEIVE THIS TORAH SHEET WEEKLY. WWW.TORAHTAVLIN.ORG OR SEND AN EMAIL TO TORAHTAVLIN@ YAHOO.COM

לעילוי נשמח ר' אברהם יוסף שמואל אלטר בן רי טוביי זייל ורעיחו רישא רחל בח רי אברהם שלמה ע"ה

דג הסוכות / שפיני עצרת / שפחת תורה CHAG HASUKKOS / SHEMINI ATZERES / SIMCHAS TORAH October 3 - 11, 2020 - x "9 with 1 1 with 2 " 2 - 1" 19

פלג הפנחה עיו"ט - 2:23 | הדלקת נרות שבת ויו"ט - 2:18 | זמן קריאת שפע / פ"א - 2:19 | זמן קריאת שפע / הגר"א - 24:9 סוף זפן תפילה/הגר"א - 10:47 שקיעת החפה שבת ויו"ט - 6:34 יום ראשון צאת הכוכבים - 7:24 צאה"כ / לרבינו תם - 7:46

הגה"צ רבי גמליאל הכהו רבינוביץ שליט"א ראש ישיבת שער השמים בירושלים עיה"ק

רעינות ופירושים לעורר את האדם לעבודת השי"ת והתחוקות באפונה ובטחון פאת

צב. יג): צדיק כתמר יפרח. וענף עץ עבות – זה הקב"ה. דכתיב (זכריה א. ח) והוא 💛 כי איז הוא בגדר עבד. ונמצא שאיז עבודתו תמה לשמים. עומד בין ההדסים. וערבי נחל - זה הקב"ה, דכתיב ביה (תהלים סח. ה): סולו לרוכב בערבות ביה שמו. וכוונת המדרש הוא. שכל אחד מאלו הד' מנים. מורים על עניני אלוקות. וכדאיתא בכתבי האר"י הק' (שער הכוונות ענין סוכה דרוש ה(שארבעת המינים מרמזים לארבע אותיות שם הוי״ה: י׳ – רומזת לג׳ הדסים. ה׳ ראשונה - לב' ערבות. ו' - רומזת ללולב. וה' אחרונה - לאתרוג.

> עוד איתא בכתבי האר"י הק' (שם) ,שארבעת המינים רומזים לשבע מידות - העליונות: שלשה הדסים – חסד גבורה תפארת. שתי ערבות – נצח והוד. לולב סוד. והאתרוג הוא מלכות. רואים אנו מכל האמור שאלו המינים מורים על ענינים עליונים של אלקות. ובדרר אפשר יש לומר. כי אחיזת אלו המינים המורים על אלקות ועבודת הנענועים בהם. מורים על הדרכים המוטל עלינו בעבודת הבורא. ושעל ידם אחוזים אנו ומקושרים אל השי"ת. כי המתבונז יווכח כי בכל פרט מעניני הד' מינים. יכולים אנו לראות רמז בעניני העבודה.

> ומתחילה עלינו להתבונן בצורת הנענועים שהם נעשים בהולכה והבאה. וכוונתינו בזה לרמז את המוטל על האדם להתקרב אל בוראו. וכוונתו בעבודתו היה לשם מטרה זו. כי כאמור מורים אלו המינים על שם הוי״ה הק׳, וההולכה היא סימן של התקרבות להוי"ה, והבאה היא סימן של התקרבות להוי"ה .ואות היא לנו. כי אף בזמנינו שההסתר גדול. ורחוקים אנו מאוד מהקב״ה. אל יתיאש האדם. ועליו לדעת כי בכוח מעשיו ועבודתו יכול הוא שוב להתקרב אל בוראו. וליהנות מזיו אורו. וכמאמר התנא (עדיות ה. ז) מעשיר יקרבוך ומעשיר ירחקור.

> גם עניז הנענועים בכל צד שלש פעמים, בא להורות דרך בעבודת השי״ת והוא, כי בשלש פעמים נעשה חזקה (עי' ב"ב כח. א) ולענינינו בא הדבר להורות. כי על אף שמחמת גודל ההסתר נדמה לו לאדם שלא פעל כלום בעבודתו. ולא נראה לו שהתקרב על ידי מעשיו הטובים אל השי"ת, אף על פי כן יתגבר על רגשותיו ושוב יתאמץ לעבוד את בוראו, וכשיתאמץ כך ג' פעמים, ולא יפול ברוחו, אז יעשה הדבר רושם בלבו, ומכוח חזקה זו יהיה ביכולתו להתגבר על פתויי היצר. בכל עת שינסה להניעו מאיזה ענין שבעבורת השי"ת.

ומה שנדמהה לו שלא פעל כלום במעשיו. איז זה כי אם נסיוז. כי היצר שרוצה לבטל האדם מעבודת בוראו. מנסה להעלים ממנו האור הנמשר מכוח עבודתו. יאדרבה בזה הזמו שנדמה לו שאין עבודתו רצויה, יבין שזהו הזמן האמיתי שעבודתו רצויה מאוד. כי עיקר מעלת העבודה היא בזמני חושר. כי בזה מראה 🔝 רק על ידי זה יהיה ביכולתו לשמור על קדושת עיניו ומחשבתו.

שעבודתו הוא רק לשמים. בין אם הוא זוכה להארה ומתיקות בה, ובין אם לא. מר

גם בסדר הנענועים לכל הרוחות מורים על כללים שונים בעבודת השי״ת וננסה לבאר מהלר אחר בזה ולפי סדר הנענועים לנוסח ספרדו. דהנה. האדם והנה, ימין רומז למידת החסד. שהיא מדתו של אברהם אבינו. שעבד את בוראו במדת אהבה. ושמאל רומז למדת הגבורה, שהיא מדתו של יצחק, כי יצחק עבד אלו. יראה ואהבה, ובשתיהן עבד את בוראו.

וזהו עיקר עבודת איש הישראלי. שיכלול את מדות גבורה וחסד יחדיו. ויעבוד במעלות העבודה. וכמבואר בספה"ק שב' מדות אלו מסייעות אחת לחברתה. ומפני כך מכונה יעקב 'בחיר האבות'. כי דרכו בעבודת ה' היא הדרך הנבחרת. לעבוד המסייע לסור מרע. ולזה מורים אלו הנענועים. כי הנה גם כשמנענע המינים לצד צפון שהיא ימינו של אדם ומורה על מדת החסד וגם כשמנענע לצד דרום שהיא שמאלו ומורה על מדת הגבורה. עומד האדם כשפניו כלפי מזרח. המורה על הממוצע ביז שניהם שהיא תפארת. להורות. כי לא יעבוד האדם במדת החסד לבד, או במדת הגברה לבד. כי אם בתפארת הכלולה משניהם כאמור.

בהמשך מכוון האדם בנענועיו אל מדתו של משה הנקראת נצח, ומדה זו מורה כי התורה שנתנה על ידו היא נצחית. ונעשים אלו הנענועים כלפי מעלה. לרמז שהאדם העוסק בה מתעלה מעלה מעלה .ולאחר מכן פונה למטה ומנענע, ומכוון בה למדת 'הוד'. שהיא מדתו של אהרן הכהן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום. ובנענועיו כלפי מטה בא להורות כי האדם הרוצה לחיות בשלום ולהשכין שלום בין אחרים, חייב להנמיר ולהקטין עצמו. כי הגאוה היא זה שגורם הפירוד. כי כ"א אינו רוצה להיכנע לפני חברו, וממילא איז חבירו חפץ להתרצות עמו.

הנענועים האחרונים הנעשים לצד מערב. מכוונים אל מדת היסוד. שהיא מדתו של יוסף. כי יסוד הוא הקדושה. והנה אז כשעושה הנענועים המכוונים לזו המדה. עוקר גם את עצמו, ומיסב פניו גם כן כלפי מערב, ומורה הוא בזה, כי הרוצה לקדש עצמו, ולהתעטר במדה זו, חייב להסב פניו מהבטה על איסורים חלילה. כי

A SERIES IN HALACHA LIVING A "TORAH" DAY

times to the appropriate two directions.

מאת מוח"ר ברוך הירשפלד שליט"א ראש כולל עטרת חיים ברוך קליבלנד הייטס

Common Mistakes to Avoid Over Chag HaSukkos when he makes the *beracha* of "Shehechevanu." The ladies are The Correct Way to Shake the Lulav by Hallel. During parts also yotze with that beracha when they say Amen. It is of the *Hallel* prayer, that we recite each day all throughout the important, therefore, to remember that when the ladies come Yom Tov of Sukkos, we shake the Arba Minim to all four sides, home after the *Hakafos* and light candles before the *seudah* of up and down (either the Ashkenaz order or the Sephard order). Simchas Torah night, they should not repeat the beracha of This totals three waves to each of the six directions. When we "Shehechevanu" again. It should be announced in shul before say Hashem's name, we don't wave it at all because when "שהחייט" Kiddush is made out loud, that that ladies should not say saying His holy Name, we need to fully concentrate and cannot later, or alternatively, they should have in mind not to be *yotze* be distracted with waving. All the verses are quite simple with the beracha being said now in Kiddush, and then they can because they contain six words (without *Hashem's* name). make it themselves at candle lighting. However, the verse "אנא [ה'] הושיעה נא" has only three words for **Note:** Even though *Yom Kippur* is over, it is good for next year the six directions. Many people naturally split them up by the six to remember the following important halacha related to the syllables, two in the first word, three in the second word and one above. Ladies say "שהחיינו" when they light candles before Yom in the third word. However, the **Mishna Berura** (תרנא-לו) brings Kippur. If they come to shul, when the congregation says from the **Magen Avraham** that it should be divided into two "שהחיינו" after Kol Nidrei, they should not say it a second time

practice so as not to deform the word "א" when one waves six Simchas Torah Night: The Unnecessary Shehechevanu. A common mistake that comes up on the night of Simchas Torah might cause people to say a ברכה לבטלה - a blessing made in vain. It is due to following scenario: during the long *Hakafos* of Simchas Torah night, many shuls make a Kiddush so that people should not get too hungry and be fresh for the singing and dancing. One person makes Kiddush for everyone and the "mekadesh" has everyone in mind - both men and women careful what he consumes as he may still be *fleishig*.

right before the *chazan* and the congregation say "שהחיינו". The Proper Time Between Meat and Milk. Another unusual scenario could - and has - happened and people should be made aware of it. On Simchas Torah night, after the long hakafos, many eat a late Yom Tov meal. The last meat eaten at the meal could easily take place at 1:30-2:00 a.m. It is possible that a person might wake up quite early the next morning to be on time for an earlier *minvan*, which many people do so as not to finish the long davening so late. A person might want to take a coffee with milk as he usually does and not remember that he is still within six hours from his meat meal last night. One must be

(Shaar Hatziyon 619:7). In many shuls, the Rav announces this

R' Yehoshua Horowitz of Dzikov zt"l (Ateres Yeshuah) would say:

directions per word. This means that the three -syllable word

"הו-שי-עה" and the one syllable word "נא" both take up two

directions. This makes it much harder to do and takes a bit of

"The Seforim Hakedoshim tell us that the source of sickness in the world is when the four foundational elements of the world - Earth, Water, Air, and Fire - overcome one another and disease breaks out. Hashem sends His Middas Hadin to take over the Teva, and the only way to inject a Refuah into the world is when the Tzaddikim are able to overturn the Din into Rachamim through their tefillos. The mitzvah of Sukkah also has the ability to bring about healing, and turn the Din into Rachamim, particularly stomach ailments and the like which are considered the most severe. The four walls of the Sukkah amount to four times 'סכך' (wall) together with 'סכך' which equals 660, the gematria of שלשל' (diarrhea). And the ". 'שלשל' - which alludes to the walls of the sukkah healing the sickness of ". שלשל' - which alludes to the walls of the sukkah healing the sickness of

R' Noach of Lechovitz *zt"l* would say:

"The theme of Shemini Atzeres may be better understood if we think of it in terms of a bride and groom. During the wedding, they are both decked out in a wardrobe of exquisite, elegant clothes and jewelry. However, when they come together in their private chamber, they remove their fancy garments and jewelry. It is the same with Shemini Atzeres. During the seven days of *Chag HaSukkos*, the Jewish people offered a profusion of seventy bulls, but on *Shemini* Atzeres - the moment they achieve complete unification with Hashem - they brought only one bull."

A Wise Man would say: "During the *Yom Toy* of *Sukkos* we leave our materialistic houses and reside outside because when we aren't surrounded by our 'stuff' we can see how much we really have!"

Printed By: Mailway Services, Serving Mosdos and Businesses Worldwide Since 1980 (1-888-Mailway)

BUT totally with us! ...We don't feel Him... **BUT you CAN & must connect! *It's our Test***

103.580+ 855.400.5164

מוסדש לעילוי נשמח האשה שרה בת ר חיים צבי ע"ה יארצייט בט"ז חשרי * הנצב"ה The Rosen Family

ביום השמיני שלח את הטם ... (מלכים ח-סו הפמרה לשמ"ט)

The crowning achievement of *Shlomo Hamelech's* reign was without a doubt the erection of the magnificent Bais Hamikdash. The King spared no expense for the building's creation, and the result was a massive edifice that was, and has until this day, been unparalleled in the scope of its beauty, splendor and glory. Upon the building's completion, Shlomo Hamelech specified a seven-day Chanukas Habayis (dedication ceremony) to celebrate the amazing temple. As the celebration concluded on Shemini Atzeres, the nation came before Shlomo to take leave of their beloved King before they would embark on their respective journeys home. Ironically, the *Navi* notes that instead of leaving immediately thereafter, the people actually stayed in the city overnight which created a need for them to take leave of the King once again the following day. If they had the intention to leave right away, what caused them to change their minds?

R' Shmuel Eidels zt"l (Maharsha) explains that the people intended to leave Yerushalayim on Yom Tov itself and then wait in the outskirts of the city until they were allowed to travel longer distances back to their homes. However, *Shlomo Hamelech* explained to them that there is a requirement to eat a Korban Shelamim - peace offering,

on the day of *Shemini Atzeres*, and so the people remained in Yerushalayim for one more day.

The **Malbim** adds that a profound lesson in respect can be learned from the way Klal Yisroel took leave of Shlomo Hamelech. He explains that as King, Shlomo was also the "Rabban Shel Yisroel" - the teacher of Israel, and as such, Klal Yisroel did not want to abandon their Rebbi in his moment of joy. When they first came to take leave and Shlomo Hamelech explained to them the mitzvah of offering a Korban Shelamim on Shemini Atzeres, the people immediately understood that their beloved leader and teacher wanted them to stay a bit longer to bask in the joy of the Yom Tov. He really wanted them to stay. Therefore, out of respect for their beloved King, they remained by his side in Yerushalayim. However, when Shemini Atzeres was over the following day, the "extra" joy that Shlomo felt the day before dissipated and it was then time for the Nation to take leave and return to their homes.

While we sometimes feel like we did what was asked of us fully, and it is unfair for a parent, teacher or elder to ask us to do more, it is important to remember that there are times when just "paying your dues" and doing what is required of you is simply not enough, and we must go that extra step for the people we care about.

Hagaon Ray Tzvi Pesach Frank בל"? ו"ט ט"ן writes that הגרש"ל told him that the following situation once occurred to him and Rav Chaim Soloveitchik zt"l: Rav Zevin had 2 Esrogim, one was מהנדר (beautiful), but might be posul [ספק מורכב], and the other esrog was certainly kosher but was not מהודר.

Rav Chaim told him he should take the ספק פסול which is מהודר first. Because if it really is יוצא he was אינצא with a mehudar esrog. However, if he would take the מצוה one first, once he takes it he was מצוה at that point, so there would be no purpose to take a second esrog which is more מהודר, since he was already יוצא,

Rav Tzvi Pesach Frank says that this *psak* seems שווער from our *gemara*. [ד"ה והרץ] here explains if when separating two animals come out of the corral at the same time and the owner calls them both "עשר בהמה, two animals come out of the corral at the same time and the owner calls them both." and the other one is treated like a שלמים. Since we don't know which is which, they both must take on the and stringencies of each other. This means that the masser animal, although it normally doesn't need it, will now need סמיכה & תנופה since it might be the שלמים.

Rashi says: "לבי אומר לי" not to make a סמיכה & תנופה as it might be considered a ברכה לבטלה. We see from that even though after making the *beracha* he will be doing סמיכה & תנופה on both animals, since the first animal might be the maaser one that doesn't require it, it's considered a הבסק and the beracha is לבטלה. If so, that an action is considered a hefsek, how can מים say to take the ספק כשר esrog first? If it's posul it is a hefsek before he takes the חדאי כשר one?

Ray Zevin reports that he asked this question to the **Brisker Ray** and he defended his father, Ray Chaim, and said that since by נאילת לולב one can take the esrog after the lulav (בזה אחר זה), therefore, once he takes the lulav it's considered in middle of the מעשה מצוה so doing another action is not a hefsek. Only if the hefsek is between the beracha and the מעשה is it a problem, like by the תנופה & סמיכה.

The נוסח הברכה that we recite is "של נטילת לולב" answers similarly that the נוסח הברכה that we recite is "על נטילת לולב" take the *lulay* immediately and both *esrogim* are in front of him at the time of the *beracha*, it is not considered a *hefsek*.

The ציץ אלעזר relates that he told this סברא over to Rav Tzvi Pesach Frank and **Rav Chatzkel Abramsky** zt"l, and they both liked it. [וגם עיין שו"ת בית הלוי [ח"ב,ס' מז. בענין ציצין המעכבין]

זאת עליו לדעת שהכל אר ורק לטובתו. וכמו שאחז"ל (ברכות גד. א): חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, מפני שהכל הוא לטובה. לכז. מנענעים ואומרים ׳הודו לה׳ כי טוב כי לעולם חסדו׳, פירוש: בכל מצב שנמצאים, בכל רוח שנמצאים. צריכים להכיר ולהאמיז שהכל לטובה. אר בכל זאת. מוטלת על האדם חובת התפילה, ואין זו סתירה לאמונה שהכל מאתו ית'. אלא צריך אדם לבקש מהקב"ה שיושיע אותו מצרותיו. לכן מנענעים גם בפסוק "אנא ה' הושיעה נא", ומבקשים שיתו לנו הקב"ה חסרים מגולים. שנראה בחוש שהכל לטובה. ושוב חוזרים ומנענעים פעם נוספת ב'הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו'. כי כר יסדר אדם תפילתו - שבח, בקשה, הודאה, וכמו בתפילת שמו"ע שמתחילים בג' ברכות ראשונות של שבח. אח"כ מתפללים ומבקשים את הבקשות. ולבסוף נותנים שוב הודאה, ומודים לה' בברכות אחרונות (עי' ברכות לד.).

יעזור השי״ת שנוכל לקיים מצוה חביבה זו, ושאר מצוות החג בכל הכוונות והדקדוקים הכלולים בהן, ונזכה במהרה לקיים מצווה זו בבית מקדשינו ותפארתינו. אמו.

מאת הרב אברהם דניאל אבשטייו

שליט"א מחבר ספר שדה אברהם

עוד יש לומר. כי סדר נענועים לכל הרוחות .המרמז על ששת המידות. בא ללמד את האדם שעליו לעבוד את ה' בכל המידות. בבחינת: טוב אשר תאחז בזה וגם מזה אל תנח את ידך (קהלת ז, יח), כי כל אלו המידות הן הכנה לתורה. כמו שכתב מוה"ר חיים ויטאל זי"ע (בס' 'שער הקדושה'), הטעם שעניני המידות לא נכתבו בתורה. משום שעבודת המידות היא העבודה של 'דרר ארץ קדמה לתורה' (ראה ויקרא רבה ט. ג). כי בלא הכנה של עבודת המידות אי אפשר לזכות לתורה! גם אלו המקומות שמנענעים בקריאת ההלל. להורות הם באים. כי על פי

וי'ל שהכוונה בזה היא, שגם אם הוא במצב של טלטולים וצרות, מנענעים

דעת האר"י הק' (שער הכוונות עניז סוכה דרוש ה; סידור האר"י צט. ב) הם

בתחילה בפסוק 'הודו לה' כי טוב' ושוב ב'אנא ה' הושיעה נא'. ולבסוף מנענעים

שוב בפסוק: 'הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו'.

נסדרו עפ"י פרשיות השבוע

כללו של דבר. אלו הנענועים נעשים הם לכל הרוחות. כי כל אחת מהרוחות

מורה על מדה אחרת. ולהורות הם באים דרכי העבודה ע"י כל מדה ומדה.

אותו לכל הרוחות שבעולם. והוא מתנודד מצד לצד על גלים של צרות. עם כל לסחי חיים ודברי התעוררות

למעז ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים וגו' - (ויקרא כג-פג) בענין סוכה מורה על במחון בהשי"ת "ה' צילד"

אף הקדוש ברוך הוא ה' צלך כשם שאתה הוה עמו הוא הוה עמר". ע"כ. וזהו עניז של כל חג סוכות להורות על "בטחוז בהשי"ת". הנה כתיב (תהלים כז, ה): "כי יצפנני בסכו ביום רעה יסתירני בסתר אהלו בצרו ירוממני". ואיתא (שם) שזה קאי על "סוכות". ועי׳ במה שפי׳ רבינו אברהם בן הגר"א (שם) בא"ר וז"ל, "ואגב אורחיה רמז לנו כי חג הסוכות מורה על מדריגת הבטחוז כמ"ש: כי צפנני בסכו". עכ"ל. ווע"ע במש"כ האברבנל (דברים כ"ב. ו) וז"ל. "וז'

ימי הסכות המורים על הבטחון בהש״י״, עכ״ל.]

"ה' צלך כצלך - מה צלך אם אתה משחק לו הוא משחק לך. ואם אתה בוכה הוא

בוכה כנגדר. ואם אתה מראה לו פנים זעומות או מוסברות אף הוא נותז לר כר.

ויש להוסיף דברי מרן המשגיח ר' נתן וואכטפוגיל זצ"ל (לקט רשימות אלול ימים נוראים עמ' קמא) ז"ל. "איתא בגמרא (בבא מציעא פה. ע"א): ההוא עגלא דהוו קא ממטו ליה לשחיטה, אזל תליא לרישיה בכנפיה דרבי וקא בכי. אמר ליה: "זיל, לכך נוצרת". אמרי הואיל ולא קא מרחם ליחו עליה יסוריז. והקשה המשגיח, מה הטענה על רבי. הא קיי"ל סוף בהמה לשחיטה (ברכות יז. ע"א) וכי כל השוחט בהמה נידון ליסורין? וביאר המשגיח. אע"ג דכל בהמה עומדת לשחיטה ובוראי אין טענה על מי שנוטל בהמה לשחיטה, מכל מקום אם העגל בורח. ובא בצל כנפיר ומבקש רחמים שתציל אותו מדת הרחמים מחייבת שצריך לשמור אותו בצלך ולא לזרוק אותו. לפי זה ביאר המשגיח, זהו ענין הסוכה, שהיא 'צילא דמהימנותא' כדאיתא בחז"ל, וענינה החיסוי בצל ה'. ואדם הזוכה לחסות בצלו ית' זוכה לרחמים מיוחדים, אף שעל פי דין אינו ראוי להם. והיינו שאנחנו באים בצלו של הקב״ה, ומבקשים רחמים. ואף אם ח״ו נגזר עלינו משהו. מכל מקום מדת הרחמים מחייבת שלא זורקים מי שבא לתור רשותך כי אתה ה' מחסי!". עכ"ל.

וגראה לבאר. דזהו עצם עצמיות של הטבע של בטחוז, למשל, מי שבוטח על חבירו שיעשה לו איזה דבר. הדרגה שהוא בוטח עליו לעשות מה שרוצה ממנו. זהו מה שמחייבתו לעשותו. א"כ קו"ח בו בנו של קו"ח אצל קוב"ה שאוהב לנו מעל ומעבר להשגתנו, אם נהיה בטוחים בו שיעשה לנו צרכנו. בודאי הוא יעשה שהרי סומכים עליו. אבל אם ח"ו יבטח בזולתו, וכאילו אינו צריך לו יתב"ש, אז מסיר הקב"ה את השגחתו מעליו. וכאשר נתבונן בזה, כמה נחוץ הוא לאדם לבטוח בה', שכמו שהוא בוטח בה' - כן תהיה ה' מבטחו.

וכן ביאור הענין מרנא החפץ חיים (זכור למרים פרק כ') וז"ל, "עוד מצינו בתורה ראיה עד כמה גדולה מדת הבטחון, ממעשה דלוט עם שני המלאכים שבאו אליו. וכאשר נסבו על ביתו אנשי סדם וחפצו להרגם. יצא אליהם לוט בטענה. שלא יעשו להם רעה. כי על כז באו בצל קורתי. רוצה לומר. שהם בטחו

הוכה בעיקר הכשר הסוכה בעינן "צלתה מרובה מחמתה", ואם אין הסוכה Π צילתה מרובה מחמתה. ליכא שום הכשר סוכה מצד הדפנות. וביאור רבינו בחיי בכד הקמח (ע' סוכה) עניו זה וז"ל. "כל המקיים מצות סוכה ונכנס בה עיניו אל הסכר העשוי לצל ומסכים בדעתו כי הקדוש ברוך הוא צלן של ישראל והוא המגיז עליהם כצל המגיז מפני החמה הוא שכתוב (תהלים קכא. ה): "ה' שומרר ה' צלר על ידי ימינר". וכתיב (שיר השירים ב. ג): "בצלו חמדתי וישבתי". וז"ש

ושחמתה מרובה מצלתה פסולה", עכ"ל. וע"ע במש"כ ר' צדוק הכהן (צדקת

הצדיק אות קע"א) וז"ל, "וידוע דטעם סוכה הוא החסיון בה' והבטחון בו", עכ"ל. וידוע דברי הזוהר (ח"ג דף ק"ג) שסוכה הוא: "צלא דמיהמנותא". 'צל של אמונה'. כמו שהצל מגיז אדם מהחמה. כמו כן מי שבא לחסות בצלן של הקב"ה הרי הקב"ה מגין אותו מכל רעה שבעולם. וכל פגע ומחלה. ולא עוד. אלא אפילו אם נמצא אחד הוא באיזה צרה שהיא. אם בא לחסות תחת כנפי השכינה. יזכה לישועת ה', וכז איתא בדברי המדרש (ילקוט שמעוני פרשת אמור רמז תרנ"ג): "בסוכות תשבו שבעת ימים זהו שאמר הכתוב וסוכה תהיה לצל יומם. אמר רבי לוי כל מי שמקיים מצות סוכה בעולם הזה אומר הקדוש ברור הוא הוא קיים מצות סוכה אני מסיך עליו מחמתו של יום הבא ... דבר אחר וסוכה תהיה לצל יומם. כל מי שמקיים מצות סוכה בעולם הזה הקב"ה מיסר עליו מז המזיקיז שלא יזיקו אותו שכז הוא אומר: באברתו יסר לר". ע"כ.

וביאור **הכתב סופר** (מאמר לחג סוכות) דברי המדרש אמאי דוקא במצות סוכה יש שמירה כזה וז"ל. "וצ"ל למה דוקא בשביל מצות סוכה הלא כל המצות מגינים כתריס בפני פורענות? נ"ל הנה "הבוטח בה" חסד יסובבנהו". ומי שאינו מאמיז בהשגחה באמת אינו מושגח כדכתיב (ויקרא כו. כג): "ואם תלכו עמי בקרי והלכתי אף אני עמכם וכו". ופי' **הרמב"ם** (מו"נ ח"ג פ' ל"ו) בקרי לשוז מקרה. שתאמרו הכל במקרה. אף אני אניח אתכם. וכבר אמור בספרים כי מצות ישיבת סוכה לרמז שאנו חוסים בצל של הקב"ה ואנו מאמינים שמושגחים אנחנו מאתו ית"ש ואיז תולים במקרה. ומי שמאמיז בזה ועושה רמז לאמונה זו הוא באמת מושגח מאתו ית"ש. וזה כוונת הילקוט מי שמקיים מצות סוכה בעוה"ז שבו מראה כי מאמין שהכל בהשגחתו ית"ש, הקב"ה סוכר עליו מן המזיקים לא תאונה אליו רעה וא"ש", עכ"ל. וכן האריך הערוך לנר (סוף מס' סוכה) וז"ל, "והנה צל הסכך מרמז לתשועת ה' ע"ד ה' צלך, והדפנות הם מרמזים על עניני העולם אשר עליהם מרחף צל הסכר. והם סובבים את האדם מכל צדדיו, ועל כן הסכר למעלה מעשרים פסול שאז יושב בצל דפנות ולא בצל סכך, לרמז על השם בטחונו שתבא לו תשועתו ע"י עניני העולם שזה פסול ולא נרצה לפני ה"". עכ"ל.

יהנהגם זה הוא כדברי המדרש הידוע (הובא **בנפש החיים** שער א', פרק ז') ז"ל,

בי שאנכי אוכל להצילם מידכם, על כן בבקשה מכם, שזה יהיה שכרם, שינצלו 🛾 מקור הרחמים והחמלה, כאשר יבטח בו האדם באמת, בודאי יעזרנו הקדוש ברוך הוא להנצל מכל רע. על כן אחי ורעי. אף שבזמננו תקפו עלינו צרות רבות עד שנלאינו נשוא, מכל מקום אם אך נתחזק ונבטח בה' בכל לבבנו, בודאי יעזרנו הקדוש ברוך הוא ונזכר לפניו לטובה, כדכתיב (תהלים קטו, יב): "ה' זכרנו יברך, יברך את בית ישראל וגו״, עכ״ל. בברכת חג כשר ושמח!

מכל רע. והנה נחזה אנז, הלוא ידעינן מעשיו של לוט. שלא היה אדם כשר כלל. כדכתיב (בראשית יג, יא): "ויסע לוט מקדם", ואמרו חז"ל: מקדמונו של עולם, ואף על פי כן שפט בשכלו, שעבור ענין זה ראויים הם שינצלו [ונכתב זה בתורה], על אחת כמה וכמה, קל וחומר בן בנו של קל וחומר, הקדוש ברוך הוא בעצמו, שהוא

EDITORIAL AND INSIGHTS ON THE MIDDAH OF ... דוכרת הטוב

FROM THE WELLSPRINGS OF R' GUTTMAN - RAMAT SHLOMO

בסכות תשבו שבעת ימים - כל שבעת ימים צא מדירת קבע ושב בדירת עראי (סוכה ב.)

One of the most important messages from *Chag* talents and abilities that I must use to help others! HaSukkos is appreciation! We leave our comfortable and homes for one week. Why? So that we may realize just how much we have and how thankful we must be for the bounty in our lives that we take for granted. R' Avraham **Hakohen Pam** *zt*"*l* provides an extraordinary explanation for the permanent dwelling and the temporary dwelling. He says that the permanent dwelling of a person is his own thoughts which primarily revolve around himself. The temporary dwelling of a person is his thoughts about others. He visits that "place" from time to time but usually he is focused on his own needs.

The physical manifestation of the *mitzvah* of *sukkah* - to move into your temporary dwelling place and remain there for a full seven days - is equal to the spiritual comprehension of *sukkah* - to stop thinking about yourself and start thinking about others! This is one of the ways to truly achieve the goal of Yom Tov: ושמחת בחגך והיית אך" "שמח". To be joyous and happy. One of the greatest ways to achieve real *simcha* in this world is by thinking about other people rather than about vourself!

Chazal tell us (Sanhedrin 4-5): "בשבילי נברא העולם" - "The world was created for me." This quote is often misinterpreted. It does not mean that the whole world was created just for ME and therefore the world owes ME and should treat ME a certain way. That is the selfish interpretation. The selfless interpretation is that the whole world was created for me to make the world a better place! I was given unique

ואספתי את כל הגוים אל ירושלם למלחמה ... (זכריה יד-ב)

Seventeen years after King Koresh (Cyrus) of Persia had given permission for the Jews to rebuild the holy Bais HaMikdash, the well-known King Achashveirosh halted the construction after being convinced that the Jews were acting unfaithful and were planning on staging a rebellion.

Morale plummeted and despair was prevalent in the bedraggled Jewish settlement. But then, Hashem sent Zechariah HaNavi to instruct the Nation to ignore their fears of retribution and resume construction of the holy Temple. The *Navi* assured them that *Hashem* would grant them success in their endeavor, and indeed, soon afterward, King Daryavesh (Darius) of Persia gave his official stamp

R' Yissachar Frand shlit'a has a term that he often uses pleasant residences and move into our small makeshift to describe the single-minded servicing of the self: I-DOLATRY! When life is all about the I. One of the main causes for depression is when people take themselves too seriously. When people are overly concerned about their honor, their money, their feelings and needs, they can never truly be happy. There is always going to be someone who steps on their toes. But if a person realizes that "it's not about me - it's about us," then their proverbial "toes" - their needs. feelings and honor will not get easily stepped on, since they put others before themselves.

> These are the KAVANOS (intentions) we must have as we hold the Arba Minim each day of Sukkos in our hands. They represent all types of Jews. There are the "Esrog Jews" who have a good taste and a good smell - the righteous Jews who contain both Torah and good deeds. But there are also the "Arava Jews" who have no taste and no smell. These people have no *Torah* and no good deeds. Then there are "Lulav Jews" and "Hadassim Jews" who represent all the various Jews in between. On Sukkos, we hold them all together and raise them up in the air, because all Jews are special and only with unity and love for one another, can we truly bring *nachas* to *Hashem*, and *simcha* to ourselves.

> Just as the name of *Hashem* is made up of two yuds together, may the combined efforts of all of Klal Yisroel to tolerate, accept and truly love each other make this unique Yom Tov a time when we truly feel the Name of Hashem smiling down on His beloved children.

בחר בנביאים טובים TUN

of approval to resume construction.

Ironically, while Zechariah Hanavi was the catalyst of the belief in a brighter future for the Jewish people, in the Haftorah of the first day of Chag HaSukkos, the Navi speaks of the cataclysmic war of Gog U'Magog which will climax with our final redemption and the acknowledgment by all nations that *Hashem* alone is the Master of the World. and *Klal Yisroel* are His chosen people.

Chazal explain that these bloody battles will take place in the month of *Tishrei* and the final defeat of the enemy will take place on *Hoshana Raba*. Ironically, *Chazal* also say "in (the month of) Nissan we went into exile, and in Nissan we will be redeemed." How can both sayings be true?

5663 (1903) and he remarried two years later. His second wife, Miriam Freida, was the daughter of Rav Hillel, the rav of the city of Lapis.

A number of weeks before *Sukkos*, not long after his remarriage, the Chofetz Chaim put together his *sukkah* as he did every year, in the same corner of his yard next to his house in Radin. Just as he was finished, his new wife came outside and said to him, "I don't think the spot you chose to build the *sukkah* is such a good place. I believe if you moved it there, it would be better," and she pointed to an empty spot on the other side of the yard.

The Chofetz Chaim was then close to seventy years old and had been erecting his *sukkah* in the same spot for many years. It had never occurred to him that there was anything wrong with the spot he built his *sukkah* on. Nevertheless, without the slightest bit of annoyance or dismay, he nodded to his wife and without a word, went to dismantle the sukkah and move it to the location his wife chose. He then reassembled the wood panels and rebuilt the *sukkah*.

He was just about finished when his new *Rebbetzin* came outside again and looked at his handiwork. She stood there for a moment - and she changed her mind! "Reb Yisroel Meir," she said, "I think I was wrong. I'm sorry but you were right all along and the first location really was a better location for the sukkah."

What would any of us do in such a situation? Would we shout? Would we get angry? Would we let the beautiful mitzyah of Hakamas Hasukkah be destroyed because our wife, or husband, or child, or friend, keeps changing their mind? Or would we smile and not react, retaining control over our faculties and not becoming upset? Well, said R' Chaim Ozer, the Chofetz Chaim did exactly that! He walked over to the newly erected *sukkah* and for the second time that day, took it apart. He refused to let a negative word leave his lips. He simply followed what his new wife told him and put all the panels back together in the original spot - the same spot he had been building his *sukkah* in for decades.

R' Chaim Ozer would conclude and say that of all the incredible lessons to be learned from this story, the one that moved him the most was that after the great Tzaddik finished building his sukkah for the third time that day, he made sure that his new *Rebbetzin* didn't feel bad about making him do the extra work and he made a point of telling her that in the end, she was right all along!

אין מהור כה', אין ישר כבן עמרם, אין כבוד כתורה, ואין לומדיה כישראל ... (ניגון שמחה לשמחת תורה)

The following story was related by R' Yisroel Reisman shlit'a at the hesped of Ray Yisroel Belsky zt''l, Rosh Yeshivah of Torah Vodaath: One year on Simchas Torah in the yeshivah, Ray Belsky, who had recently undergone back surgery, had limited mobility. During the first hakafah, he stood in the center holding a Sefer Torah while standing in one place and swaying from side to side as the *talmidei hayeshivah* danced around him with great energy and zeal.

They began singing a well-known song with Yiddish words: "Olam Haba is a gutte zach (The World to Come is a good thing), Lernen Torah iz a beser'e zach (But learning Torah is a better thing), Varf avek yeden yoch (Cast away every yoke) Lernen Torah noch un noch (Learn Torah more and more), Olam Haba is a gutte zach (The World to Come is a good thing)." In their desire to express their love of *Torah* on that joyous night of *Simchas Torah*, the *bachurim* changed the end of the song, omitting the last phrase and instead singing, "Lernen Torah noch un noch

Suddenly, Rav Belsky lifted his hand as a signal for silence. In his inimitable manner, the Rosh Yeshivah proceeded to relate an amazing story about the song's origin: It is well-known that the **Vilna Gaon zt"** passed away in 5718 (1797) during Chol HaMoed Sukkos. A few days later, on Simchas Torah, the talmidim of the Gaon's famed disciple R' Chaim **Volozhiner** zt" told their Rebbi that they had no desire to dance that year. The Gaon, whose greatness was a throwback to earlier generations, had taken leave of this world. How could they rejoice? With a loss of such massive proportions just a few days earlier, singing and dancing was the last thing on their minds.

R' Chaim replied, "True, the loss is great, but the *Gaon* is now in *Olam Haba*, which is truly a good place to be. So at the very least, with that knowledge we can rejoice."

"But Rebbi," the talmidim countered, not yet convinced, "Olam Haba may be a good place, but learning Torah is better, and we will never again hear the *Gaon's Torah*. So again, how can we rejoice?"

"Nevertheless," said R' Chaim, "with the knowledge that the Gaon is resting in Gan Eden, which is a good place to be, we can and we should rejoice." Said Rav Belsky, "The song you were just singing originated from this exchange between R' Chaim Volozhiner and his talmidim. However, if you change the words, you are changing the meaning of the song." R' Belsky paused for a moment and then said to the cluster of boys around him, "Don't change the words."

In his hesped, R' Reisman continued: "Rav Belsky is now in a good place, he is surely in Gan Eden. But we miss him, we miss his wide-ranging, all-encompassing knowledge, we miss the vitality with which he learned Torah. We have to become inspired to emulate him. This does not mean that we should try to match his yedios haTorah (breadth of Torah knowledge) for we are unable to do so. Rather, it means that we should become filled with a desire to know as much Torah as we can, to expend effort to acquire knowledge in the many different areas of Torah study." (Ray Belsky by R'S Finkelman)

ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ אבת וערבי נחל (ויקרא כג-מ)

One of the most famous *Medrashim* on the *Torah* concerns the *Arba Minim* which we take on *Sukkos*. "Fruit of the hadar tree,' symbolizes Israel: Just as the Esrog has taste as well as fragrance, so Israel has among them those who possess learning and good deeds. 'Branches of palm-trees,' also applies to Israel: Just as the palm tree has taste but no fragrance; so Israel has among them those who possess learning but not good deeds. 'And boughs of a myrtle tree, likewise applies to Israel: Just as the myrtle has fragrance but no taste, so Israel has among them those who possess good deeds but not learning. 'And willows of a brook,' also applies to Israel: Just as the willow has no taste and no fragrance, so Israel has among them those who possess neither learning nor good deeds. What does the Holy One, blessed be He, do to them? To destroy them is impossible. 'However,' says the Holy One, blessed be He, 'let them all be bound together in one bundle and they will atone one for another.'" (ויקרא רבה ל-יב)

A young man living in Israel was a chasid of Chabad. He was a remarkable fellow, jovial and pleasant, and always looked to try to help others. He lived not far from a road junction where many buses stopped on a typical day, picking up and letting off passengers who were going to various places in Israel. Good-naturedly, he used to go there to assist people as they got on and off the bus and also put *Tefillin* on people's arms who hadn't done so yet. He met all types of interesting people and loved helping people do this *mitzvah*.

On the Yom Tov of Sukkos, he had an idea to go to the bus stop with his Arba Minim and offer people who hadn't shaken them yet, to do the *mitzvah*. Every day of *Chol Hamoed*, he would stand at the junction and indeed, many people took him up on his offer. Often he would teach them the correct blessing to make and how to hold the *Lulav* and *Esrog*. But he didn't mind. They would make the *berachos* and he would yell out "Amen" for all to hear. He beamed with joy. He did this even on *Hoshana Rabba*, the last day of the *Sukkos* festival.

One year he went to the road junction as usual on his bicycle and offered to make a blessing for people over the four species. He stood in his place almost the entire day, enjoying his interaction with people and the zechusim he was accruing. When he saw that the sun was beginning to set and nightfall was fast approaching, when the mitzvos are not performed, he loaded his basket with his *Lulav*, *Esrog*, *Hadassim* and *Aravos*, his *siddur*, some food he had brought along, vodka, cookies and some of his pamphlets that he gave out. He mounted his bike and turned in the direction of his house.

It was already quite late and the shadows deepened, but he wanted still to have time to go to the mikveh before sundown, so the young man began to ride at high speed on his bike. He was cruising through the streets, making good time. When he approached one of the major crossroads, somehow, the cuff of his pants suddenly got caught in the chain of his bicycle. He felt the pull but he was unable to stop, and he suddenly panicked as he was riding through a busy intersection at high speed. Quickly, and with little alternative, he maneuvered his handlebars to the right, swerving onto a side road he had never known existed, which led to an industrial area which was empty at this time of day.

As he rushed down the small dirt road, he began to maintain control once again over his bicycle and he let himself ride until he gradually slowed down and came to a halt. He was inside the industrial area now, with huge factory-like buildings before him. He looked down and his cuff was still stuck but he was afraid to pull too hard without tearing his good suit pants.

The place looked deserted and he didn't know what to do. But then, he noticed off in the distance, a man walking towards a car. It appeared that the man was going home for the day. Urgently, the young Chabad chasid called out. "Hello? Hi, can you please help me over here?" The man looked up and saw the boy on the bike and walked over to him.

The young man explained what had happened and showed him the cuff of his pants. The worker smiled and easily managed to free the pants. Heaving a sigh of relief, the *chasid* thanked him and wanted to turn the bicycle around in order to ride back to his house, when the worker asked him: "What is that in your basket? Is that a *Lulav*?"

"Yes," he answered. "I have here a full set of Arba Minim for Sukkos," To his surprise, the man said, "That is great! Just perfect. You see, they have me working night shifts and I sleep during the day. I did not get a chance to make a blessing over the *Lulav* and *Esrog* yet this holiday of *Sukkos*. Perhaps you can let me hold the four species and make the blessing!"

What hashgacha pratis! The young chasid was absolutely thrilled and the worker said the beracha of "Shehecheyanu" in addition to the regular beracha over the Lulay and Esrog, a few short minutes before sundown.

"Hashem directs the steps of man" - thought the chasid - even when riding a bicycle!

יה"ר שתשרה שכינתך בינינו ותפרום עלינו סכת שלומך בזכות מצות סוכה שאנו מקיימין ... (תפילה כשנכנסים לסוכה)

The great Chief Rabbi of Vilna, R' Chaim Ozer Grodzensky zt"l used to relate the following story about the holy Chofetz Chaim zt"1. The Chofetz Chaim was married twice. His first wife was his step-sister; his mother had married Ray Shimon Halevi Epstein, and young Yisroel Meir Kagan married his daughter Freida a few years later. She passed away in

R' Yitzchok Sorotzkin shlit"a (Rinas Yitzchock) period, the armies of Gog U'Magog will harass the Jews quotes the words of the Vilna Gaon zt" who explains that relentlessly thereby cleansing our people of their iniquities, indeed, in a perfect world, *Bnei Yisroel* will be meritorious and our ultimate redemption will begin and be completed in the month of *Tishrei*. However, if *Klal Yisroel* are lacking in merits due to their sins, the redemption will begin in *Tishrei* however, there will then begin a six-month break where Moshiach will hide himself from sight. During this six-month

CONCEPTS IN AVODAS HALEV AND HEMSHECH HADOROS

cws in Eretz

FROM THE FAMILY OF R' CHAIM YOSEF KOFMAN ZÎ"L

למען ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי את בנ"י ... (ויקרא כג-פג)

Chag HaSukkos is a Yom Tov meant to commemorate the manner in which *Hashem* displayed His love for the Yidden by protecting us from the harmful elements of the desert. The following famous question is asked by the **Tur**. If these events played out in the spring, why then don't we celebrate the Yom Tov in Nissan rather than Tishrei? Another point to reflect on is the seemingly mystifying Medrash that refers to Sukkos as "ראשון לחשבון עונות" when in reality, "Rishon" is actually several days earlier?

The Chiddushei Harim of Ger, R' Yitzchok Meir Alter zt"l, explains as follows. A main proviso of the mitzvah of Sukkah is "למעו ידעו דורותיכם". To realize and internalize what *Hashem* did for us, but not just we must internalize this, but all generations as well, need to be cognizant. The ideal time to really focus on this is when our heads and hearts are clear and pristine. Now, after the Yimei Hadin, we have a fresh slate and a clear mind. Whereas by the time *Nissan* rolls around, our minds aren't as clear to think and thank properly.

Similarly, while sitting in the Sukkah, the shade of *Hashem*, we can make a *cheshbon*, a proper reckoning, of our

madreigos and prepare for the entire year. Hence, Sukkos is indeed a Rishon to make a cheshbon of our aveiros.

and only when the month of Nissan comes around will

Of course, we hope to see the Geula "בעתה אחישנה" so in

order to avoid having to go through that arduous six-month

period, it is imperative to be cognizant of our faults

Moshiach reappear and complete the redemption.

beforehand and correct them as soon as possible.

The Gemara (Sukkah 53a) says: 'אמר ר' יהושע בן חנני' "כשהיינו שמחים שמחת בית השואבה לא ראינו שינה בעינינו. Reb Yehoshua ben Chananya said, whilst celebrating the Simchas Beis Hashoeiva, we saw no sleep in our eyes. The obvious question arises, how can one see himself sleep?

The Chasam Sofer offers an insightful thought. A person can be wide awake yet find himself in a deep slumber, numbed to any form of inspiration. This was not the case in the Bais Hamikdash. Rav Yehoshua ben Chananya was making a profound statement: we were never idle but rather, we were constantly mesmerized and taken by the holiness of the Simchas Beis Hashoeiva. We were therefore spurred on to grow closer to Hashem. Because sitting by idly or remaining stagnant is like sleeping through life while awake. So let us reflect on Hashem's infinite kindness, make the proper calculations on the first day of reckoning, and wake up from our slumber. With this we will do teshuva shelaima m'ahava, and be zoche to an abundance of beracha, nachas and be zoche לישב בסוכת עורו של לויתן all together in Yerushalayim.

ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה ... (תפילה לשמחת בית השואבה)

The Gemara in Sukkah 48b, while discussing the joyful procession of the Simchas Bais Hashoeiva, interjects with an interesting anecdote of two heretics, one named Simcha and the other Sasson. They would squabble and bicker as to who was greater, referencing posukim that quoted Sasson before Simcha, or vice versa. One posuk that they quoted was "ושאבתם מים בששוו" which the Gemara used to describe the Simchas Beis Hashoeiva, but otherwise seems rather unimportant for both the relevance to the Gemara in and Gedolim dancing and singing. For I realize that I can general, and to be part of our text for all eternity.

I would like to offer the following *machshava*. The pursuit of happiness is the dream of people who think they've "made it" and think they're now "happy." As a result, they may put others down in an attempt to convince themselves that they are actually the ones on top. Like Simcha, who thought that by putting down Sasson, he would be happy. But conflict ultimately ensued once Sasson attempted to do

the same. And you know what? Neither was really happy.

Chag HaSukkos, the Yom Tov of happiness, is a holiday which teaches us that happiness is not about putting your friend or neighbor down, but rather thanking *Hashem* for the beracha He has bestowed upon you. It's about realizing at the outset of the year, don't be complacent with my precious Sukkah. I don't need extravagance to make me happy, though I may enjoy the luxuries He has blessed me with.

The Simchas Beis Hashoeiva featured the Chachamim step back and let someone else do his/her thing. The culmination of it all is during Simchas Torah when we all dance in a circle. A circle shows we are all equidistant from the center. I don't come before you; all Yidden are equally precious. As we prepare for possibly re-quarantining, let's remember to reflect on the importance of our families, friends and people close to us and try to be truly happy with what we have and what they have.